

Metropolialueen kuntajakoselvitys- prosessi pitää lopettaa

Ministeriö määräsi erityisen kuntajakoselvityksen Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Keravan ja Vantaan kaupunkien sekä Kirkkonummen, Sipoon, Tuusulan ja Vihdin kuntien välillä. Selvittäjät ehdottavat viiden kaupungin lakkauttamista ja niiden tilalle uuden kaupungin, Helsingin, perustamista.

Eritystä kuntajakoselvitystä on nyt käsitelty kuntien valtuustoissa ja myös kuntalaiset ovat saaneet kertoa näkemyksensä liitoksen tarpeellisuudesta. Kunnista kaikki ovat nyt tehneet valtuustossa päätökset ja lukuun ottamatta Helsinkiä kuntaliitoksen suhtaudutaan selkeän kielteisesti. Valtion käynnistämälle kuntajakoselvitykselle tulee laittaa kuntien toiveita kunnioittaen viimein piste. Helsingin seudun haasteisiin ei vastata esitetyllä kuntaliitoksella. Kuntaliitos ei ratkaisisi laajemman Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen ongelmia.

Selvityksessä on nähty useita puutteita, joista keskeiset liittyvät talouteen. Muun muassa yhdistämisen taloudellisten hyötyjen analyysi ja arviot palvelujen yhdenmukaistamisen rahoitustarpeista ovat jääneet varsin ohuiksi. Selvää tai oikeasuuntaista kuvaa selvitys ei anna myöskään kuntaliitoksen jälkeisistä palveluista tai uuden kunnan taloutta, henkilöstöä ja palveluverkkoa koskevista periaatteista. Selvityksessä ei esitetä talouden näkökulmasta perusteita sille, miksi kuntaliitos olisi tarpeellinen eikä myöskään arvioida kun-

taliitoksen toteutuksen kustannuksia.

Selvityksestä puuttuu uuden metropolikaupungin tulopohjan perustat, kuten kunnallisveroprosentit ja kiinteistöveroprosentit, sekä esitys yhtenäisistä asiakasmaksuista ja taksoista. Selvitys ei anna päättäjille ja kuntalaisille faktoihin perustuvia tietoja kuntaliitoksen jälkeisistä palveluista ja niiden rahoituksesta.

Selvityksen taloustarkastelemissa ei ole suhteutettu selvityksalueen kuntien tilannetta, elinvoimaa ja kehitysnäkymiä koko maan kuntakenttään. Viiden kunnan kuntaliitoksen seurauksena maahan syntyisi 1,1 miljoonan asukkaan kaupunki, jonka kokoero muihin kuntiin ja erityisesti naapurikuntiin olisi merkittävä. Esitetty viiden kunnan liitos vaikeuttaisi naapurikuntien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Liitos pysäyttäisi palvelujen kehittämisen ja tuottavuuden parantaminen taantuisi. Riskinä on, että liitos vähentäisi toiminnan ketteryyttä, asukas- ja lähidemokratian toteutumista ja johtaisi kustannusten kasvuun ja niiden hallinnan heikkenemiseen.

Metropolikaupungin uudelleenorganisointi kestäisi useita vuosia ja tulisi aiheuttamaan lisäkustannuksia, ristiriitoja ja epätietoisuutta toimintatavoista. Tämän lisäksi ratkaisu olisi kuntalaisille kallis, sillä yhdistymisen seurauksena olisi vaarana, että kustannusten taso jäisi pysyvästi nykyistä korkeammaksi.

Yhdistyneestä kunnasta tu-

lisi yksi Suomen suurimpia työnantajia. Tämän suuruusluokan kuntaliitoksesta, jossa hyvin erilaiset organisaatiokulttuurit yhdistyvät, ei ole kokemusta ja se sisältää paljon isoja riskejä. Uusi valtava organisaatio vaatii paljon johtamiselta ja suuri haaste on organisaatiokulttuurien ja toimintakulttuurien erot. On uhkana, että metropolikaupungin laaja toiminta-alue ja palveluvolyymien huomattava kasvu lisäävät hallintoa ja palvelujen byrokraattisuutta.

Selvittäjät esittävät metropolikaupungin jakamista 15–20 palvelualueeseen, joka loisi uuden hallinnon tason metropolikaupungin sisälle ja lisäisi hallinnon kustannuksia. Kunnissa halutaan edistää aluedemokratiaa ja asukasvaikuttamista, mutta viiden kunnan kuntaliitosta ei tarvita aluedemokratian kehittämiseksi.

Selvitys ei anna asukkaille kansanäänestykseen riittävästi tietoa kuntaliitoksesta ja sen vaikutuksista asukkaiden palveluihin ja talouteen. Valtuustolle on annettu vahvat oikeudet edustaa asukkaita.

Kunnat ovat sanoneet liitokselle ei ja tätä kuntien enemmistön kantaa tulee kuunnella. Kuntajakoselvitykselle tulee laittaa kuntien toiveita kunnioittaen viimein piste.

Jukka Mäkelä

Espoon kaupunginjohtaja

Torsten Widen

Kauniaisten kaupunginjohtaja

Mikael Grannas

Sipoon kunnanjohtaja

Kari Nenonen

Vantaan kaupunginjohtaja